KVINDEN OG SAMFUNDET

Udgivet af Dansk Kvindesamfund

Nr. 6. | Kontor: Nørregade 33, St. | 22. Marts 1902. | Udgaar hveranden Lørdag. | 18. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet (+ 9 Øre i Postpenge i København. + 11 Øre i — i Provinserne.) Enkelte Numre 10 Øre.

Julie Laurberg,
Fotograf.
Hotel du Nord.
Indgang ad Porten. Elevator.

Søndag den 23de Kl. 4
i
Concertpalæets lille Sal:
Velgørenhedskoncert
til Fordel for **Dansk Kvinderaads Centralbureaus Arbejde for ubemidlede Mødre og Børn** med velvillig Assistance af Fru *Christensen Gelmuyden*, Frk. *Noack*, Frk. *Alvilde Haastrup*, Hr. kgl. Hofoperasanger *Forchhammer*, Hr. kgl. Kapelmusikus *G. V. Høeberg*.

Billetter à 2—3 Kr. faas i **Wilhelm Hansens Musikhandel** og i **D. K. S.**, Nørregade 33. Mulig tiloversblevne Billetter sælges à 1 Kr. ved Indgangen.

MARY STEEN,
kongelig Hoffotograf,
Amagertorv 4, 3.

Toni Christensen.
Hjemmelavet Konfekt.
Gl. Kongevej Nr. 90, Stuen,
forhen Lykkesholms Alle.
Telefon 32146.
Varerne bringes overalt.

EMMY THULSTRUP.
Hjemmelavet Konfekt,
tilkendt eneste
HÆDERS-DIPLOM VED KVINDERNES UDSTILLING 1895.
Panoptikon V, 1ste Sal o. G.
Telefon 26543.

Marie Steffensens Skole
for Snitmønstertegning,
Tilskæring og Kjolesyning,
Zinnsgade 2 2. Sal.

Redaktøren træffes i sit Hjem, Amalievej 9, sikkrest 5—7.

Redaktionssekretæren paa Bladets Kontor hver Mandag 12—1.

Foredrag
af
Louise Nørlund
ved Dansk Kvindesamfunds Møde 12 Marts.

Omsorgen for forbryderske og vanrøgtede Børn.

Saa længe Menneskeslægten har levet paa Jorden har der vel været og vil der vel altid vedblive at være forbryderske, vanartede og vanrøgtede Børn. Nød og Elendighed, legemlig og aandelig Uformuenhed eller Uforstand udryddes næppe nogensinde af Jorden og derfor vil der ogsaa altid være Jordbund for Udviklingen af Vanart og Forbryderskhed hos Børnene.

Men naar Forholdene er saa sørgelige, som de nu er, naar Kendsgærningerne viser en tiltagende Stigning i Antallet af Forbrydelser, begaaede af Børn mellem 10—15 Aar og unge Mennesker mellem 15—20 Aar, en Stigning, der er langt stærkere i disse to Aldersklasser end blandt de voksne, saa maa ethvert Menneske, der tænker over andet end Døgnets Pjat og Pjank, blive greben af Sagens Alvor og spørge: Hvad er dog Aarsagen til en saadan Stigning, en Stigning, der bringer Domfældelserne over Børn op til det tredobbelte i Løbet af 25 å 30 Aar. Og det skønt flere og flere anmeldte Børneforbrydelser ikke efterfølges af Domfældelser. Der er en bestandig Stigning i „Fritagelse for Straf" overfor Børn, men dog stedse flere og flere Domfældelser. Dette gælder i særlig Grad overfor Drenge, hvor Tilvæksten f. Eks. er saa stor her i København, at medens i 1865 een af 65 Drenge blev domfældt, er Forholdet i 1890 een af 56 Drenge. For Pigebørns Vedkommende indtræffer den store Tilvækst først i 15—18 Aar, men dog ikke efter saa stor en Maalestok som blandt unge Mænd. Vi kan dog næppe tage denne Kendsgærning til Indtægt for vort Køn. Forholdet er dog vist dette, at et meget stort Antal Pigebørn mellem 15 à 20 Aar i en mer eller mindre skjult Prostitution, der fritager dem for Domfældelse, leder og frister de unge Mænd ind paa Forbryderbanen. Pengene fra Kassetyverier og Forretningsbesørgelser udøvede af unge Mænd bliver vist ret ofte ofret paa saadanne Pigebørn.

Og spørger vi nu om Aarsagen til den Samfundsulykke, som en stadig Stigning i Antallet af Forbrydelser begaaede af unge Personer altid er, saa er de mange og forskelligartede, og de forskellige Mennesker vil vel fremføre forskelligt, der dog næsten alle bunder i den ene: Vanrøgt.

Vore nuværende Arbejdsforhold vanskeliggør i høj Grad, at der fra Forældrenes Side kan ydes Børnene den nødvendige Røgt og Pleje. Maskinernes Indtrængen paa saa godt som alle Arbejdsfelter drager saavel Manden som Hustruen bort fra Hjemmet og ud paa Arbejdspladserne. Og Børnene overlades saa til deres egen, Kammeraternes, Naboernes, Gadens Opdragelse; det vil med andre Ord sige: de lide under Vanrøgt, ikke af Ligegyldighed, men af sørgelig Nødvendighed. Andre Børn vanrøgtes af Uforstand eller af misforstaaet saakaldt Kærlighed. Er der mon ikke i Tiden en Tilbøjelighed til at vise sig altfor overbærende over for Børnenes Unoder, deres Ulyst til Arbejde, deres Fordringer om Fornøjelser og Adspredelser? Eller er der ikke en Tendens til at raabe altfor højt og alt for umotiveret op om den Uret, der øves mod Børn ved at kræve Arbejde af dem uden for Skoletiden. Det er rigtigt, at Børn ikke overanstrenges, men de skal heller ikke bibringes den Opfattelse, at Arbejde er en Lidelse. Ligeledes er Fornøjelser og Adspredelser nødvendige for Børn, men de skal ikke tilfredsstilles i al deres urolige Jagen efter Adspredelser.

Det er i vore Dage og i vor store By ikke just Adspredelser, Børnene trænger til for at trives vel i legemlig og aandelig Henseende, men snarere den samlede Ro, den fredlyste Plet, hvor Indtrykkene ude fra og de spirende og dæmrende Følelser indefra kan faa Lov til at fæstne sig og udvikle sig til noget godt og smukt. Tarvelige, rolige, jævne Sæder skaber ogsaa gerne rene Sæder, Men det er jo nu bleven Skik og Brug at tage Børnene med til alle Festiviteter lige fra Fødselsdagsgilder med diverse Drikkevarer, som de Smaa ogsaa skal smage paa, til Cirkusgøglet i de sene Nattetimer. At man gennem Manglen af tilstrækkelig Hvile og Nattesøvn og igennem Indøvelse i at smage paa de spirituøse Drikke i høj Grad svækker Børnenes Modstandskraft mod de daarlige Kammerater, mod den daarlige Paavirkning er næppe Forældrene indlysende. Saa lod de vel Børnene blive hjemme og blev selv hjemme med om det var nødvendigt.

Men saa bliver det andet Spørgsmaal: Hvad bør og kan der da gøres for at gribe hæmmende ind mod den Stigning i Forbryderskhed hos Børn og unge Mennesker, der er saa stor, at der i Tidsrummet fra 1866—90 kan konstateres en Stigning i Antallet af domfældte Personer af Mandkøn af alle Aldersklasser i Gennemsnit pr. 100,000 Mennesker ca. 12 p. C. men for unge Mandspersoner mellem 15—20 Aar ca. 52 p. C. og for Drenge under 15 Aar alene ca. 120 p. C.

Og saa maa det endda erindres, at et meget stort Antal af Børneforbrydelser slet ikke komme til Offentlighedens Kundskab, eller slet ikke blive „domfældte".

I København fritages ca: $^2/_3$ eller $^3/_4$ af tiltalte Børn og i det øvrige Land ca. Halvparten for Straf.

Det skal straks indrømmes, at der allerede er gjort en hel Del for at redde ikke faa af disse vanartede og torbryderske Børn. Foreningen af 1837 til forsømte Børns Frelse skylder vi megen Tak for dens Virksomhed lige som der jo ogsaa ved Oprettelsen af Opdragelsesanstalter, Børnehjem og ved Statens og Kommuners Tilskud til disse er gjort noget for at gribe ind mod Børnenes Vanart. Men alt dette er dog sket ved privat Initiativ og gennemføres til dels ved private Midler, og er uden den Magt og Myndighed, som en ad Lovgivningens Vej fastsat Forsorg for disse Børns Opdragelse vilde kunne tilvejebringe. Her er den store Mangel ved Ordningen og Løsningen af denne Opgave. Alle de gode Foranstaltninger, som de her nævnte og andre Institutioner kunne bringe til Anvendelse over for et vanartet Barn kan strande paa det ene, at Forældrene nægte andre at drage Omsorg for deres Barns Røgt og Opdragelse. Selv den værste Drukkenbolt, selv den letsindigste Moder har den enemægtige Forældremyndighed over Barnet — og ingen kan fratage dem deres Barn, med mindre de er under Fattigvæsenet eller har gjort sig skyldige i meget graverende Forbrydelser.

De Mænd og Kvinder, der arbejder i Foreningen af 1837 kender desværre altfor godt hvor stædige selv de elendigste Forældre, der kun kan byde deres Børn de usleste Livsvilkaar, kan være, naar der tilbydes Børnene god og sund Opdragelse, mod at de frasige sig Forældremyndigheden. Den før omtalte Kommission „angaaende Statstilsyn med Børneopdragelse" har da ogsaa haft den Opfattelse, at Lovgivningen bør ændres paa dette Punkt, og i det af den forhenværende Regering i 1900—1901 indbragte Lovforslag „om offentlig Forsorg for vanartede, vanrøgtede og forbryderske Børns Opdragelse" gør den samme Anskuelse sig gældende, og der nævnes forskellige Tilfælde. i hvilke Forældremyndigheden fratoges Forældrene, medens det overdroges til de i Lovforslaget foreslaaede kommunale Udvalg og Overøvrigheden at træffe Bestemmelse om Opdragelsesforsorgen.

Det er noget saadant, der bør ske, saaledes som det allerede er vedtaget og praktiseret i forskellige andre Landes Love f. Eks. Frankrig, England, Norge. Man er i disse Lande gaaet endnu videre, end der er foreslaaet hos os. Medens det i vort Lovforslag